

HADITH

Uluslararası Hadis Araştırmaları Dergisi
International Journal of Hadith Researches
المجلة الدولية لأبحاث الحديث

Aralık / December / ديسمبر / 2023, 11: 95-101

Kadın Hadis Akademisyenleri (Muhaddisât) Buluşması-II: (7-9 Temmuz 2023 Konya-Taşkent)

Convention of Female Hadith Scholars (Muḥaddithāt)-II: (7-9 July 2023 Konya-Taşkent)

اجتماع أكاديميات الحديث النسائي (المحدثات) II: (7-9 يوليو 2023 طشقند)

Esra Nur Sezgül

Arş. Gör., Samsun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Samsun/ Türkiye
Res. Assist., Samsun University Faculty of Theology, Samsun/Türkiye
esranur.sezgul@samsun.edu.tr
ORCID: orcid.org/0000-0002-5135-9203

Rabia Sena Çakır İhsan

Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ankara/Türkiye
PH. D Student, Ankara University Faculty of Theology, Ankara/Türkiye
rabiasenacakir@gmail.com
ORCID: orcid.org/0009-0004-2794-1385

Makale Bilgisi | Article Information

Makalenin Türü | Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi | Received Date: 11.09.2023

Kabul Tarihi | Accepted Date: 29.12.2023

Yayın Tarihi | Published Date: 31.12.2023

Yayın Sezonu | Pub. Date Season: Aralık / December

DOI: <https://doi.org/10.61218/hadith.1358415>

Yazarların Katkıları | Authors Contributions

Çalışmanın Tasarlanması | Conceiving the Study: ENS (%60), RSÇİ (%40)

Veri Toplanması | Data Collection: ENS (%40), RSÇİ (%60)

Veri Analizi | Data Analysis: ENS (%50), RSÇİ (%50)

Makalenin Yazımı | Writing Up: ENS (%50), RSÇİ (%50)

Makale Gönderimi ve Revizyonu | Submission and Revision: ENS (%60), RSÇİ (%40)

Çıkar Çatışması | Competing Interests: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / No conflict of interest declared.

Finansman | Grant Support: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır. / No external funding was used to support this research.

Atıf/Citation/اقتباس: Sezgül, Esra Nur - Çakır İhsan, Rabia Sena. "Kadın Hadis Akademisyenleri (Muhaddisât) Buluşması-II: (7-9 Temmuz 2023 Konya-Taşkent)". *HADITH* 11 (Aralık 2023), 95-101. <https://doi.org/10.61218/hadith.1358415>.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur/It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. (Esra Nur Sezgül - Rabia Sena Çakır İhsan)

Yayıncı/Published by: Veysel Özdemir.

İntihal/Plagiarism: Bu makale, Turnitin yazılımına taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir / This article has been scanned by Turnitin. No plagiarism detected / انتحال: تم فحص البحث بواسطة برنامج لأجل السرعة العلمية فلم يتم إيجاد أي سرقة علمية.

Bu makale Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisans (CC BY-NC) ile lisanslanmıştır / This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC).

Kadın Hadis Akademisyenleri (Muhaddisât) Buluşması-II: (7-9 Temmuz 2023 Konya-Taşkent)

Esra Nur Sezgül - Rabia Sena Çakır İhsan

Anahtar Kelimeler: Öz

Hadis	<i>Bu çalışmada 7-9 Temmuz 2023 tarihinde Konya'da gerçekleştirilen Kadın Hadis Akademisyenleri buluşmasına dair gözlemler aktarılacaktır. Ardından buluşmanın içeriğine dair bir tanıtım yapılacaktır. Program Muhaddisât içerisinde oluşturulan tertip heyetinin programın işleyişine dair yaptığı ön hazırlıklar ile başlamıştır. İlk gün, yapılan ön hazırlıkların ardından yurt dışından gelen katılımcılar ile birlikte yaklaşık 90 kişilik bir ekip ile Konya'da bulunan Atabey Gençlik Kampı'na varılmıştır. İlk günün akşamında kafiledekilerin tanışması adına bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Programın ikinci günü Prof. Dr. Huriye Martı'nın açılış konferansı ile Muhaddisât Buluşması oturumları başlamıştır. Oturumda Muhtelif Hadis Çalışmalarında Yöntem konusu ve devam eden tezler müzakere edilmiştir. Programın üçüncü günü "Muhtelif Yönlerden Akademisyenlik" oturumu icra edilmiştir. Ardından İnce Minareli Medrese'ye geçilerek Prof. Dr. Aynur Uraler'in nezaretinde "Hadis Sema Meclisi" akdedilmiştir. Bu meclis ile program nihayete ermiştir. Kadın Hadis akademisyenlerinin bir araya geldiği bu üç günlük program akademik buluşmanın ötesinde bir birlikteliğin inşasına önemli bir katkı sağlamıştır. Yapılacak koordineli çalışmalara adım atılması adına önemli katkıları beraberinde getirmiştir.</i>
Muhaddisât	
Konya	
Akademisyen	
Akademik Buluşma	

Convention of Female Hadith Scholars (Muḥaddithāt)-II: (7-9 July 2023 Konya-Taşkent)

Keywords:

Ḥadīth
Muḥaddithāt
Konya
Academician
Academic Meeting

Abstract

This study aims to present and promote the observations of the second meeting of Women Ḥadith Academicians held in Konya from July 7 to 9, 2023. First of all, various meetings were held with the organizing committee consisting of people from Muḥaddithāt and consultations were held regarding the functioning of the program. As a result of the preliminary preparations, a team of about 90 people came together in Konya on Friday, July 7 and moved towards Atabey Youth Camp where the organization would take place. On the evening of the first day, they met to get to know each other. On Saturday, July 8, the first panels of the Muḥaddithāt Meeting started with the opening conference of Prof. Dr. Huriye Martı. After the discussion of "Methods in Various Ḥadith Studies" and "Ongoing Theses", on Sunday, July 9, after the "Being an Academician from Various Perspectives" session, scholars left the camp area and gathered to listen the session named "Ḥadith Semā' Majlis" under the supervision of Prof. Dr. Aynur Uraler in Ince Minaret Madrasa. The program ended with this assembly. These three days, which brought together the women scholars of Ḥadith with participants from Türkiye and even abroad, made a significant contribution to the construction of a unity beyond the academic meeting and brought important contributions to coordinated research.

ملخص موسع

اجتماع أكاديميات الحديث النسائي (المحدثات): II- (7-9 يوليو 2023 طشقند)

سيتم في هذه الدراسة نقل الملاحظات المتعلقة باجتماع أكاديميات الحديث النسائي الذي عقد في قونية 7-9 يوليو 2023. وبعد ذلك سيتم تقديم مقدمة عن محتوى الاجتماع. بدأ البرنامج بالتحضيرات الأولية التي قامت بها اللجنة المنظمة المشكلة داخل المحدثات فيما يتعلق بسير البرنامج. بعد الاستعدادات الأولية، وصل فريقا مكونا من حوالي 90 شخصا، بما في ذلك مشاركين من الخارج، إلى مخيم شباب أتاباي في قونية اليوم الأول. وفي مساء اليوم تم عقد اجتماع للتعرف بأعضاء القافلة. بدأت الكلمات الافتتاحية في اليوم الثاني من البرنامج بخطاب بروفييسور دكتور هوري مارتي وبدأت الجلسات الأولى لاجتماع المحدثات بخطابها وتمت في الجلسة مناقشة موضوع المناهج في الدراسات الحديثية المختلفة والأطروحات الجارية. وفي اليوم الثالث من البرنامج أقيمت جلسة "الأكاديمية من جوانب مختلفة". ذهبت القافلة بعد الجلسة إلى إنجيه ميناريلي مدرسة وعقدت "مجلس الحديث السماع" بإشراف بروفييسور دكتور أينور أورالير. قد وصل البرنامج إلى نهاية بها. وقد ساهم هذا البرنامج الذي استمر ثلاثة أيام، والذي اجتمعت فيه أكاديميات الحديث النسائي في بناء الوحدة بشكل مميز. لقد قدمت مساهمات مهمة في اتخاذ خطوات نحو الدراسات المنسقة. الكلمات المفتاحية: المحدثات، الحديث، قونية، أكاديمي، اجتماع أكاديمي.

الكلمات المفتاحية: الحديث، المحدثات، قونية، أكاديمي، اجتماع أكاديمي.

Giriş

“Kim ilim talep etmek için bir yola girerse Allah, ona cennetin yolunu kolaylaştırır.”¹ rivayeti şiar edinilerek Kadın Hadis Akademisyenleri (Muhaddisât) ile ilmin peşinde bir imkânı kovalamak, unutulmayacak anılarla bir birliktelik inşa etmek gayesiyle bu buluşmaların ilki 28-29 Temmuz 2022’de Kocaeli/Darıca’da; ikincisi 7-9 Temmuz 2023 tarihlerinde Konya/Taşkent’te gerçekleştirildi. Daha önce 18 Ocak 2020 tarihinde Ankara’da Türkiye Diyanet Vakfı ev sahipliğinde muhtelif yayın projeleri için gerçekleştirilen toplantı da bu buluşmalar arasında zikredilecek olursa Konya buluşmasının üçüncü toplantı olduğu söylenebilir.

Söz konusu buluşmalar Kadın Hadis Akademisyenlerinin el-Muhaddisât olarak organizesi neticesinde vücut bulmuştur. Bu organizasyonun hadis alanında çalışma yapan kadın öğretim üyelerinden doktora ve yüksek lisans öğrencilerine kadar çok sayıda akademisyenin yer aldığı bir platform olduğunu belirtebiliriz. Bu organizasyon içinde iki sene boyunca eğitim öğretim dönemlerinde her ay Muhaddisât Araştırma Müzakereleri adı altında yeni tamamlanmış doktora ve yüksek lisans tezlerinin, yeni yayınlanmış makalelerin sunum ve müzakereleri gerçekleştirilmiştir. Buluşma toplantıları da adeta senenin son müzakeresi niteliğinde olma vasfı ile gelenekselleşme yolunda ilerlemektedir.

Muhaddisât Konya Buluşması

2023 yılı buluşma toplantısı için Nisan ayında Muhaddisât Tertip Heyetinin belirlenmesinin ardından sürece dair istişarelerin yapılacağı bir platform oluşturuldu. Söz konusu heyet ile program akışı, katılımcıların nasıl belirleneceği ve sürecin nasıl organize edileceğine dair hummalı görüşmeler yapıldı. Heyet içerisinde Prof. Dr. Huriye Martı, Prof. Dr. Aynur Uraler, Doç. Dr. Ayşe Esra Şahyar, Doç. Dr. Rahile Kızılkaya Yılmaz, Doç. Dr. Fatma Kızıl, Doç. Dr. Rabia Zahide Temiz ve Dr. Fatma Yüksel Çamur gibi akademisyenlerin yanı sıra toplam kırk kişi yer aldı. Konya’da programın gerçekleşeceği kamp alanının organizesi ile Dr. Ayşegül Eroğlu ilgilenirken sekreteryaya ve sunumda Arş. Gör. Esra Nur Sezgöl bulundu.

Yaklaşık doksan kişinin katılım gösterdiği programda 7 Temmuz Cuma günü Konya’da belirlenen bir noktada bir araya gelindi. Tabii bu heyecanlı buluşma öncesinde kısa süre içerisinde Mevlâna Türbesi ve Alaattin Camii’ni ziyaret etmeden; Konya’nın etli ekmeği ve bamya çorbasının tadına bakmadan Konya’ya geldim demek mümkün olmazdı. Buluşma noktalarına gelindiğinde toplam üç otobüs ile Taşkent’te yer alan Atabey Gençlik Kampı’na intikal edildi. Odalara yerleşimin tamamlanmasının ardından akşam yemeği yenildi ve tanışma programı gerçekleştirildi.

¹ Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî, *Sahîh-i Müslim*, (Riyad: Dârü's-Selâm, 2008), “Zikir ve Dua”, 38; Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî, *el-Câmi'u's-Sahîh*, thk. Ebû Tâhir Zübeyr Ali Zai, (Riyad: Dârü's-Selâm, 2008), “Kiraat”, 10; Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd İbn Mâce el-Kazvîni, *es-Sünen*, (Riyad: Dârü's-Selâm, 2008), “Sünne”, 17.

8 Temmuz Cumartesi, güne doğa yürüyüşü ve çeşitli aktivitelerle başlandı. Kahvaltının ardından Prof. Dr. Huriye Martı'nın "Açılış Konferansı" ile *Muhaddisât Kadın Hadis Akademisyenleri Buluşması* başladı. Martı, "Çalışan Kadınlarda Aile ve Kariyer Dengesi" konulu bir konferans gerçekleştirdi. Konuşmasında mutedil olmayı vurgulayan Martı, kadınların İslam'ın koyduğu sınırlara da uyarak sosyal hayatın hemen her alanında topluma katkı sağlayabileceğinden söz etti.

Öğleden sonra ise üç müzakere ve sunum gerçekleşti. "Muhtelif Hadis Çalışmalarında Yöntem" başlıklı oturuma Dr. Rukiye Aydoğdu Demir'in "Hadis Tarihi Çalışmaları" ile giriş yapıldı. Aydoğdu, Türkiye'de hadis tarihi mefhumunun Dâru'l-fünûnlarla ortaya çıktığına temas etti. Hadis tarih çalışmaları yaparken disiplinler arası yaklaşımın önemine vurgu yapan Aydoğdu; edebiyat, dil, seyahatname türü eserlerden yararlanılmasının alana zenginlik katacağına değindi. Oturumun nihayetinde günümüzde hadis tarihi çalışmalarına ne gibi yeniliklerle öncülük edilebileceğinden söz eden Aydoğdu, modern teknolojilerden, grafiklerden, senaryolardan yararlanarak hadis tarihini güncel biçimde sunma önerisinde bulundu.

Doç. Dr. Rahile Kızılkaya Yılmaz "Hadis Usûlü Çalışmaları" konusu ile oturumun ikinci sunumunu gerçekleştirdi. Yılmaz, hadis usûlü çalışmalarıyla ilgili genel bir kronoloji sunarak konuyu müzakereye açtı. Bu bağlamda hadis usûlünün güncelliği, moderniteyle irtibatı gibi problemler tartışıldı. Ayrıca usûl için ilel-rical gibi muhtelif kaynakların önemi vurgulandı.

Oturumun üçüncü ve son sunumu ise "Oryantalizm Çalışmaları" başlığıyla Doç. Dr. Fatma Kızıl tarafından gerçekleştirildi. Kızıl, sunumunda oryantalizm çalışmalarına yönelmek isteyen araştırmacılarda bulunması gereken niteliklerden, hadiste oryantalizm çalışmanın sebeplerinden ve avantajlarından bahsetti. Bu doğrultuda İngilizcenin yanı sıra İtalyanca, İspanyolca gibi dillere vâkıf olmanın çalışmalarında araştırmacıları bir adım öteye taşıyacağına değinen Kızıl, bu alanda yapılacak çalışmalar için öncelikle incelenecek kültürü ve tarihi bilmenin önemini vurguladı.

Günün sonunda ise "Devam Etmekte Olan Tez Müzakereleri" oturumuna geçiş yapıldı. Bu bağlamda Rahime Karayığit "Hadis Rivayetinde Sema Meclisleri (H. 130-218)" başlıklı doktora teziyle oturumun ilk sunumunu gerçekleştirdi. Karayığit, sunumunda hem H. 130-218 tarihleri arasında sürdürülmüş olan muhtelif bölgelere ait sema meclislerinden hem de devam etmekte olan tez sürecinden bahsetti. Uyguladığı metot ve karşılaştığı zorluklar üzerinde durdu. Soru ve sorunlarını tartışmaya açtı.

Karayığit'in ardında Ayşe Güler "Hadis Tenkidinde Yazılı Metinlerin Rolü" başlıklı doktora teziyle ikinci sunumu gerçekleştirdi. Güler, tezin amacı, kapsamı ve sınırları hakkında araştırmacılara bilgiler verdi. Berire Kütük'ün "Hadis Alimlerinde Nâsibilik Eğilimi" başlıklı yüksek lisans tezinin sunumuyla oturum sona erdi. Kütük, bu sunumunda "Nâsibilik Eğilimi" kavramının açıklamasını yaptı, tez süreci ve tezin sınırları hakkında dinleyicileri bilgilendirdi ve görüşlerini aldı. Her bir tezin sunumunun ardından katılımcıların tenkit ve tavsiyeleri ile oturum sona erdi.

9 Temmuz Pazar, Muhaddisât Buluşmasının son gününde, güne doğa yürüyüşü ile başlandı. Odaların toplanması ve kahvaltının ardından kamp alanındaki son oturum olan “Muhtelif Yönlerden Akademisyenlik” başlıklı sunum icra edildi. Bu oturumda Doç. Dr. Rabia Zahide Temiz “Kariyer Basamaklarını İlerlerken Karşılaşacaklarımız” ve Doç. Dr. Fatma Kızıl “Akademik Telif: İndeksler, Akademik Dergiye Yazı Gönderimi” başlıklı sunumlarını gerçekleştirdiler.

Temiz, sunumunda hadis alanında akademik çalışmalar yapacak olan araştırmacıların karşılaşacakları süreçler hakkında katılımcıları bilgilendirerek tecrübelerini anlattı. Kızıl ise akademik yayınlarda dikkat edilmesi gereken önemli noktalar ve yazım süreçleri hakkında dinleyicilere bilgiler sundu. Sunumların ardından yapılan müzakerelerle oturum nihayete erdi. Oturumun ardından bir sonraki yıl için 3. *Kadın Hadis Akademisyenleri (Muhaddisât) Buluşması* hakkında katılımcılarla istişarede bulunuldu.

Öğle yemeğinin ardından kamp alanından İnce Minareli Medrese’ye geçilerek Prof. Dr. Aynur Uraler nezaretinde “Hadis Sema Meclisi” icra edildi. Buhârî’nin (öl. 256/870) *el-Câmi‘u’s-sahîh*’inin “Ameller niyetlere göredir. Herkes için sadece niyet ettiği şeyin karşılığı vardır. Dolayısıyla kimin hicreti elde edeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadından dolayı ise onun hicreti ne için hicret etmişse onadır.”² şeklindeki ilk hadisi ile başlanan ve Bed’ü’l-vahy bablarının tamamının okunduğu meclisin sonunda katılımcılara Sema Kaydı verilerek *Muhaddisât 2023 Kadın Hadis Akademisyenleri Konya Buluşması* sona erdi.

Bu akademik buluşma, biz genç akademisyenler için muhterem hocalarımızın sohbet ve tavsiyelerinden nasiplenmemize vesile oldu. Bunca zaman çeşitli vesilelerle tek tek ziyaretlerinde bulunduğumuz hocalarımızı bir arada görmek ve bu ortamın bereketinden feyz almak, akademik buluşmamızın belki de en değerli yanını oluşturmuştur. Son söz olarak süreçte emeği geçen bütün hocalarımıza ve katılımcılara şükranlarımızı arz eder bir sonraki Muhaddisât Buluşması’nda tekrar bir araya gelebilmeyi temenni ederiz.

² Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail el-Buhârî, *el-Câmi‘u’s-sahîh*, (Riyad: Dâri‘u’s-Selâm, 2008), “Bed’ü’l-vahy”, 1.

Kaynaklar / References / المصادر

Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail. *el-Câmi'u's-şâhîh*. Riyad: Dârü's-Selâm, 2008.

İbn Mâce, Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd Mâce el-Kazvînî. *es-Sünen*. Riyad: Dârü's-Selâm, 2008.

Müslim, Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî. *Sahîh-i Müslim*, Riyad: Dârü's-Selâm, 2008.

Tirmizî, Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd) et-Tirmizî. *el-Câmi'u's-sahîh*. thk. Ebû Tâhir Zübeyr Ali Zai. Riyad: Dârü's-Selâm, 2008.